

IZGLĪTĪBAS TIILTS

Informatīvs materiāls par izglītības iespējām Latvijā
trešo valstu valstspiederīgajiem

Информативный материал о возможностях образования
граждан третьих стран в Латвии

Informative material on education possibilities in Latvia
for the third-country nationals

EUROPAS SAVIENIBA

Solidarity
and management
of integration flows

European Fund
for the integration of
Third-country
nationals

LATVIJAS REPUBLIKAS
KULTURAS MINISTRĪJA

latviešu valodas aģentūra

EUROPAS TREŠO VALSTU VALSTSPIEDERĪGO INTEGRĀCIJAS FONDA 2010. GADA PROGRAMMAS PROJEKTS
„INOVATĪVAS PIEEJAS VALODAS APGUVEI TREŠO VALSTSPIEDERĪGO BĒRNIEI UN JAUNIEŠIEM”
LĪGUMA NR. IF/ 2010/1.1./15

NODERĪGAS IESTĀDES UN SAITES

Ārlietu ministrija	www.am.gov.lv
Izglītības uz zinātnes ministrija	www.izm.gov.lv
Kultūras ministrija	www.km.gov.lv
Labklājības ministrija	www.lm.gov.lv
Tieslietu ministrija	www.tm.gov.lv
Iekšlietu ministrija	www.iem.gov.lv
Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	www.pmlp.gov.lv
Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija	www.visc.gov.lv/saturs/specizgl/vpmk.shtml
Akadēmiskās informācijas centrs	www.aic.lv/portal/lv
Valsts izglītības attīstības aģentūra	www.viaa.gov.lv
Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā	www.ec.europa.eu/latvija
Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkls (EURES)	www.nva.lv/eures/
Eiropas Savienības neformālās izglītības programmas „Jaunatne” informācijas tīkls (Eurodesk)	www.jaunatne.gov.lv/lv/eurodesk
Latviešu valodas aģentūra	www.valoda.lv
Nacionālā izglītības iespēju datubāze	www.niid.lv
Valsts izglītības satura centrs	www.visc.gov.lv
Biedrība „Patvērums „Drošā māja””	www.patverums-dm.lv/index.php?lang=lv&id=64

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA UN LAVIEŠU VALODAS APGUVES IESPĒJAS

www.sazinastilts.lv
www.privatskolas.lv
www.privatapirmsskola.lv
www.aiknc.lv/lv/list.php
www.jaunatneslietas.lv
www.iksd.riga.lv/upload_file/Izglitiba_pievienotie/2011_4/uznemsanas_noteik_1klase_11.doc
visc.gov.lv/saturs/specizgl/skolas/spec_skolas.pdf
www.valoda.lv – latviešu valodas apguves kurss pieaugušajiem A1 līmenim
www.ailab.lv – latviešu valodas mācību līdzeklis iesācējiem „Ko tu teici?”

 Elektroniska latviešu valodas mācību programma A1 un A2 līmenim – informācija,
sazinoties ar projekta īstenotāju a/s „Datorzinību centrs”, tālr. 67338366, e-pasts dzc@dzc.lv

IZGLĪTĪBAS TILTS: KAS TAS IR?

Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda 2010. gada projektā „Inovatīvas pieejas valodas apguvei trešo valstu valstspiederīgo bērniem un jauniešiem” tapis materiāls, lai palīdzētu trešo valstu valstspiederīgajiem noskaidrot aktuālos jautājumus par iespējām iegūt izglītību Latvijā. Apkopotajā materiālā informācija ir latviešu, kā arī krievu un angļu valodā.

Trešo valstu valstspiederīgie ir personas, kas nav Latvijas Republikas, citas Eiropas Savienības dalibvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņi.

Ja ir derīga uzturēšanās atļauja, tad var iegūt pamatzglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību, savukārt nepilngadīgs jaunietis, kuram nav uzturēšanās atļaujas, var iegūt pamatzglītību laika posmā, kas noteikts brīvprātīgai izceļšanai, vai laika posmā, uz kādu izraidišana atlikta, kā arī viņa aizturēšanas laikā.

Kas veido izglītības sistēmu Latvijā?

Izglītības posmi	Vecums	Mācību ilgums	Mācību valoda	
pirmsskolas izglītība	no 1,5 līdz 6 (7) gadiem (obligāta ir 5–6 gadu vecu bērnu sagatavošana skolai)	apmēram 5 gadi, obligāti 1–2 gadi	latviešu, krievu, poju, ukraiņu, franču, angļu, kā arī bilingvāli	
pamatizglītība	tradicionāli no 7 līdz 16 gadiem	1.–9. klase	latviešu un 8 mazākumtautību valodas (krievu, poju, ebreju (ivrits), ukraiņu, igauņu, lietuviešu, romu un baltkrievu)	
vidējā izglītība vai profesionālā izglītība	vispārējā vidējā izglītība profesionālās vidējās izglītības programma	apmēram no 16 līdz 19 gadiem apmēram no 16 līdz 20 gadiem	10.–12. klase 1.–4. kurss	latviešu un 8 mazākumtautību valodas (krievu, poju, ebreju (ivrits), ukraiņu, igauņu, lietuviešu, romu un baltkrievu) – 40% mazākumtautības valodā, 60% – latviešu valodā
augstākā izglītība	arodizglītība	apmēram no 16 līdz 19 gadiem	1.–3. kurss	latviešu
	1. līmeņa augstākā izglītība bakalaura studijas maģistra studijas doktora studijas	2 gadi 3–4 gadi 1–2 gadi 3–4 gadi	latviešu (iespējama arī angļu un krievu)	

Ikvienā izglītības posmā obligāta ir latviešu valodas apguve.

VISPĀRĪGI JAUTĀJUMI

Vai Latvijā par izglītības iegūšanu jāmaksā?

Valsts un pašvaldību bērnudārzos un skolās izglītību var iegūt bez maksas. Privātajos bērnudārzos un skolās par mācībām ir jāmaksā (www.privatskolas.lv, www.privatapirmskola.lv).

Valsts augstskolās studijas ir par maksu, taču privātajās augstskolās var pieteikties uz augstskolas budžeta vietām vai arī studēt par maksu.

Kā rikoties, ja pirms mācību uzsākšanas Latvijā ir iegūta izglītība citā valstī?

Jaunieši var pāriet no skolas ārzemēs uz skolu Latvijā. Izvēlētā skola novērtē zināšanas, lai pieņemtu lēmumu, kurā klasē bērnu uzņemt. Vienojoties ar vecākiem, skola var noteikt papildu pasākumus, kas veicami, lai bērns varētu sekmīgi mācīties, piemēram, individuālas konsultācijas.

Nepieciešamības gadījumā ir jāsazinās ar Aka demiskās informācijas centru (AIC; www.aic.lv). AIC veic ārvalstīs izsniegto izglītības dokumentu ekspertīzi. Ja nepieciešams, AIC var pieprasīt arī dokumentu legalizāciju un tulkojumu. Izdevumus, kas saistīti ar ārvalstīs iegūtā izglītības dokumenta ekspertīzi, sedz izglītības dokumenta īpašnieks.

Vai Latvijā ir noteikta skolas forma?

Šobrīd vienotas skolas formas Latvijā nav. Uz skolu ir jādodas lietišķā apģērbā: zēniem tās ir bikses, kreklī, džemperi, meitenēm – svārki, kleitas, bikses, blūzes, džemperi. Ir skolas, kas pašas ir ieviesušas speciālas skolas formas. Latvijā nav noteikumu, kas ierobežotu kādu ar reliģiju vai nacionālo piederību saistītu apģērbu valkāšanu.

Vai skolām ir svarīga personas reliģiskā piederība?

Personas reliģiskā piederība neietekmē mācības skolā.

Vai ir izglītības iestādes bērniem ar īpašām vajadzībām?

Latvijā izglītību bērni ar īpašām vajadzībām (ar redzes, dzirdes, valodas, mācīšanās, garīgās veselības, fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem un smagām somatiskām saslimšanām) var iegūt arī speciālajās izglītības iestādēs (tad nepieciešams Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas slēdziens).

Kāda ir sekmju vērtēšanas sistēma Latvijā?

Zināšanas vērtē 10 ballu sistēmā.

10	izcili
9	teicami
8	joti labi
7	labi
6	gandrīz labi
5	viduvēji
4	gandrīz viduvēji
3	vāji
2	joti vāji
1	joti, joti vāji

Arī ar novērtējumu *ieskaitīts, neieskaitīts*.

1. klasē zināšanas tiek vērtētas aprakstoši, savukārt 2. un 3. klasē pakāpeniski tiek liktas atzīmes vai *ieskaitīts, neieskaitīts*.

Vecāki ar skolēna sekmēm var iepazīties skolēna dienasgrāmatā vai sazinoties ar klases audzinātāju.

Kāds ir mācību process Latvijas skolās?

Latvijā mācības sākas 1. septembrī un beidzas maija beigās. Mācības tiek dalītas divos semestros (no septembra līdz decembrim un no janvāra līdz maija beigām). Skolēniem ir rudens brīvdienas (1 nedēļa, parasti oktobra beigās), Ziemassvētku brīvdienas (2 nedēļas), pavasara brīvdienas (1 nedēļa, parasti Lieldienu laikā) un vasaras brīvdienas (no jūnija līdz augusta beigām).

VISPĀRĪGI JAUTĀJUMI

Mācības notiek no pirmdienas līdz piektdienai.

Dienā ir vairākas dažādu priekšmetu mācību stundas, nodarbības ilgums ir 40 minūtes. Starp mācību stundām ir starpbriži. Atkarībā no skolēna vecuma dienā ir no 4 līdz 9 stundām.

Vai mācību iestādēs ir īpašas grupas trešo valstu valstspiederīgajiem?

Nav.

Vai trešo valstu valstspiederīgajiem ir jākārto valsts pārbaudes darbi?

Trešo valstu valstspiederīgajiem ir jākārto tādi paši pārbaudes darbi kā pārējiem Latvijas skolēniem. Skolās ar latviešu mācību valodu visi pārbaudes darbi, izņemot valodu mācību priekšmetus, jākārto latviešu valodā.

Mazākumtautību skolās 9. klases beidzēji var izvēlēties valsts pārbaudes darbu saturu valodu (latviešu vai krievu), arī pārbaudes darbus var kārtot, izvēloties mazākumtautības valodu vai latviešu valodu. 12. klašu beidzējiem eksāmenu saturs ir latviešu valodā, bet var izvēlēties eksāmenu kārtošanas valodu (latviešu vai krievu).

Vai trešo valstu valstspiederīgajiem mācību iestādēs tiek piedāvātas īpašas programmas latviešu valodas apguvei?

Pašlaik netiek piedāvātas īpašas programmas latviešu valodas apguvei, bet skolās ir pedagoģa palīgi, kas palīdz risināt dažādus jautājumus. Augstskolās ārvalstu studentiem kā obligāts vai izvēles priekšmets tiek piedāvāts latviešu valodas kurss.

PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBA, PAMATA, VIDĒJĀ UN AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA

Kā var pieteikties pirmsskolas izglītības iestādē jeb bērnudārzā?

Informāciju par bērnudārziem var atrast izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā www.izm.gov.lv, kā arī attiecīgās pašvaldības mājaslapā; reģistrācijas kārtība var atšķirties.

Vienlaicīgi var pieteikties vairākos bērnudārzos. Lielākajās Latvijas pilsētās bērnudārzu skaits nav pietiekams, tāpēc vecākiem ir jārēķinās, ka, iespējams, bērnudārzā nevarēs tikt izvēlētajā laikā.

Latvijā var apmeklēt arī privātos bērnudārzus, kas ir par maksu.

No cik gadiem bērnam jāsāk skolas gaitas?

Latvijā skolas gaitas jāsāk, sasniedzot septiņu gadu vecumu (var arī agrāk).

Kā reģistrēt bērnu pamatskolā?

Bērnu 1. klasei var reģistrēt, sākot no 5 gadu vecuma. Bērnu reģistrācija skolai notiek visu gadu. Lai reģistrētu bērnu kādā konkrētā skolā, ir jāiesniedz iesniegums, jāuzrāda uzturēšanās atļauja, bērna dzimšanas apliecība, kā arī viena vecāka personu apliecinotā dokumenta un medicīnas izziņa, ir vajadzīgs dokumentu tulkojums latviešu valodā.

Vecāki var izvēlēties skolu, kurā bērnam mācīties.

Kā zināt, ko izvēlēties pēc pamatzglītības iegūšanas – vispārējo vidējo vai profesionālo vidējo izglītību?

Ja grib studēt augstskolā, tad ir jāizvēlas kāda no vispārējās vidējās izglītības programmām:

- vispārizglītojošais virziens,
- humanitārais un sociālais virziens,
- matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziens,
- profesionālais virziens.

Ja ir vēlme apgūt kādu profesiju, labāk izvēlēties profesionālo izglītību.

Kā var pieteikties mācībām vidējās izglītības iegūšanai?

Jāiepazīstas ar attiecīgās skolas uzņemšanas noteikumiem un prasībām.

Jāiesniedz izvēlētās skolas pieprasītie dokumenti, tajā skaitā apliecība par pamatzglītību un gada un eksāmenu atzīmju izraksts.

Kādi ir studiju nosacījumi trešo valstu valstspiederīgajiem?

Ja starptautiskie līgumi neparedz citu kārtību, Latvijas augstskolās un koledžās var uzņemt, ievērojot šādus noteikumus:

- vidējās izglītības dokumentiem jāatbilst Latvijas standartiem;
- zināšanām jāatbilst attiecīgās augstskolas vai koledžas uzņemšanas noteikumu prasībām;
- pietiekami labi jāprot augstskolas mācībvalodas;
- mācību maksu ārzemnieki maksā augstskolai vai koledžai atbilstoši noslēgtajam studiju līgumam.

Vai drīkst studēt Latvijā, ja nav pastāvīgās uzturēšanās atļaujas?

Ja nav pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, var apgūt daļu studiju programmas Latvijas augstskolās un koledžās saskaņā ar starpaugstskolu apmaiņas līgumiem vai starptautiskajām augstskolu un koledžu sadarbības programmām.

Ja ārzemnieku studijas Latvijā notiek starpvalstu apmaiņas programmā un tikpat studentu no Latvijas studē ārvalstīs, ārzemnieku studijas Latvijā finansē par valsts līdzekļiem.

AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA, SAISTOŠIE LIKUMI

Kādiem dokumentiem ir jābūt, lai studētu kādā Latvijas augstskolā?

Ir nepieciešami personu apliecinātie dokumenti un atestāts par vispārējo vidējo izglītību vai diploms par profesionālo vidējo izglītību.

Kur var iegūt augstāko izglītību?

Koledža	Augstskola (universitāte, akadēmija, institūts)
Īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas	Īsteno otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības un akadēmiskās augstākās izglītības programmas

Kā notiek uzņemšana studijām augstskolā?

Uzņemšana studijām notiek konkursa kārtībā, pamatojoties uz centralizēto eksāmenu rezultātiem. Augstskola var noteikt vēl papildu prasības par speciālu iepriekšējo izglītību, īpašu piemērotību un sagatavotību (piemēram, mākslā, mūzikā, sportā).

Vai ārvalstu studentiem maksā stipendijas?

Valsts piešķir stipendiju, ja to paredz starptautisks līgums. Stipendijā var būt ietverta arī ar uzturēšanos saistīto izdevumu segšana. Trešo valstu valstspiederīgie par stipendijām var interesēties arī dažādos privātos labdarības fondos, izvēlētajā privātajā augstskolā, kā arī Valsts izglītības attīstības aģentūrā.

SAISTOŠIE LIKUMI

www.likumi.lv

- Imigrācijas likums
- Patvēruma likums
- Izglītības likums
- Vispārējās izglītības likums
- Profesionālās izglītības likums
- Augstskolu likums
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un atskaitīti no tām, un obligātajām prasībām pārcelšanai uz nākamo klasi”
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 174 „Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas”
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 820 „Kārtība, kādā izglītojamo uzņem internātskolā, speciālajā izglītības iestādē un speciālajā pirmsskolas izglītības grupā, kā arī atskaita no speciālās izglītības iestādes un speciālās pirmsskolas izglītības grupas”

AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA, SAISTOŠIE LIKUMI

Kādiem dokumentiem ir jābūt, lai studētu kādā Latvijas augstskolā?

Ir nepieciešami personu apliecinātie dokumenti un atestāts par vispārējo vidējo izglītību vai diploms par profesionālo vidējo izglītību.

Kur var iegūt augstāko izglītību?

Koledža	Augstskola (universitāte, akadēmija, institūts)
Īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas	Īsteno otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības un akadēmiskās augstākās izglītības programmas

Kā notiek uzņemšana studijām augstskolā?

Uzņemšana studijām notiek konkursa kārtībā, pamatojoties uz centralizēto eksāmenu rezultātiem. Augstskola var noteikt vēl papildu prasības par speciālu iepriekšējo izglītību, īpašu piemērotību un sagatavotību (piemēram, mākslā, mūzikā, sportā).

Vai ārvalstu studentiem maksā stipendijas?

Valsts piešķir stipendiju, ja to paredz starptautisks līgums. Stipendijā var būt ietverta arī ar uzturēšanos saistīto izdevumu segšana. Trešo valstu valstspiederīgie par stipendijām var interesēties arī dažādos privātos labdarības fondos, izvēlētajā privātajā augstskolā, kā arī Valsts izglītības attīstības aģentūrā.

SAISTOŠIE LIKUMI

www.likumi.lv

- Imigrācijas likums
- Patvēruma likums
- Izglītības likums
- Vispārējās izglītības likums
- Profesionālās izglītības likums
- Augstskolu likums
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 149 „Noteikumi par kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un atskaitīti no tām, un obligātajām prasībām pārceļšanai uz nākamo klasi”
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 174 „Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas”
- Ministru kabineta noteikumi Nr. 820 „Kārtība, kādā izglītojamo uzņem internātskolā, speciālajā izglītības iestādē un speciālajā pirmsskolas izglītības grupā, kā arī atskaita no speciālās izglītības iestādes un speciālās pirmsskolas izglītības grupas”

ОБЩИЕ ВОПРОСЫ

Предлагаемая информация предусмотрена для того, чтобы помочь гражданам третьих стран ориентироваться в системе образования Латвии.

Если у вас есть действительный вид на жительство, то вы можете получить основное образование, среднее образование и высшее образование. В свою очередь подросток, не достигший совершеннолетия, может получить основное образование во время его пребывания в Латвии независимо от статуса.

Существуют 4 уровня образования:

1. Дошкольное образование (с 1,5 до 6 (7) лет, обязательное дошкольное образование для детей 5–6 лет на латышском, русском, польском, украинском (в частных дошкольных учреждениях на английском и французском), а также билингвально).
2. Основное образование в Латвии обязательно, программа рассчитана на 9 лет и доступна на латышском и восьми языках национальных меньшинств: русском, белорусском, польском, украинском, литовском, эстонском, иврите и цыганском.
3. Среднее образование:
 - a) общее среднее (с 10 по 12 класс, примерно с 16 до 19 лет, и доступно на латышском и восьми языках национальных меньшинств: русском, белорусском, польском, украинском, литовском, эстонском, иврите и цыганском). В средней школе 60% уроков проходят на латышском языке и 40% на языке национального меньшинства.
 - b) профессиональная средняя образовательная программа (примерно с 16 до 20 лет, 1–4 курс, обучение на латышском языке, ориентирована на получение профессиональной квалификации)
4. Высшее образование:

(обучение на латышском языке, возможно также обучение на английском и русском языках).

5. В Латвии обязательным являются дошкольное образование и основное образование.

Платное ли образование в Латвии?

В государственных дошкольных учреждениях и школах образование бесплатное, в частных учебных заведениях – платное. В Латвии высшее образование платное, но в частных высших учебных заведениях можно претендовать на бюджетные места этих учебных заведений.

Что делать, если перед приездом в Латвию школьник уже учился?

Чтобы принять решение в какой класс отправить ребёнка, в школе оценивают его знания. Школа может предоставить ребёнку индивидуальные консультации.

Центр академической информации (AIC, www.aic.lv) проводит проверку документов об образовании. При необходимости работники центра академической информации могут потребовать легализацию документов об образовании и перевод. Экспертиза проводится платно.

Есть ли в Латвии школьная форма?

В школе одеваются в деловом стиле, у мальчиков это брюки, рубашка, джемпер, у девочек – юбка, платье, брюки, блузка, джемпер. Школьная форма есть только в некоторых школах. В Латвии не существует ограничений на одежду, связанную с национальной или религиозной принадлежностью.

Важно ли при поступлении в школу религиозное убеждение?

Религиозные убеждения не являются препятствием для обучения в школе

Какая в Латвии система оценивания учащихся?

В Латвии знания учеников оценивают по 10-балльной системе. Успехи учеников по каждому курсу (классу) регулярно оцениваются на письменных или устных зачётах. Количественные результаты оцениваются в соответствии со следующей шкалой.

10	превосходно
9	отлично
8	очень хорошо
7	хорошо
6	почти хорошо
5	посредственно
4	почти посредственно
3	слабо
2	очень слабо
1	очень, очень слабо

В 1 классе безоценочная система образования, далее со 2–3 класса постепенно вводятся оценки, а так же оценка по системе «Зачёт/Незачёт».

Как проходит учебный процесс в школах Латвии?

Занятия начинаются с 1 сентября и заканчиваются в конце мая. Учебный год делится на два семестра. В учебном году у школьников есть осенние каникулы (1 неделя в конце октября), зимние – две недели и весенние – 1 неделя.

Обучение проходит 5 дней с понедельника по пятницу.

Выходными являются суббота и воскресенье, а также официально принятые праздничные дни. Каждый день проходят от 4 до 9 уроков (в зависимости от возраста). Длительность одного урока – 40 минут. Между уроками есть перемены.

Должны ли граждане третьих стран сдавать школьные экзамены?

Граждане третьих стран должны сдавать те же экзамены, которые сдают все школьники в Латвии. В школах национальных меньшинств после 9-го класса ученики выбирают, на каком языке (латышском или русском) сдавать экзамены. После 12-го класса содержание экзамена предлагается на латышском языке, язык, на котором сдавать экзамен (латышский или русский), ученик выбирает сам.

Предлагаются ли специальные программы по изучению латышского языка для граждан третьих стран?

Такие программы не предлагаются, но в школах есть помощник педагога, который помогает решать различные вопросы. В рамках выбранной учебной программы, в высших учебных заведениях, иностранным студентам предлагают курсы латышского языка.

Как записаться в дошкольное учреждение?

Информация о комплектовании дошкольных образовательных учреждений размещена на сайте www.izm.gov.lv или на сайтах районных управлений образования, порядок регистрации в каждом дошкольном учреждении может не совпадать.

Как записать ребёнка в школу?

Обучение в Латвии начинается с 7 лет (можно и раньше).

Записать ребёнка в 1 класс можно с 5 лет (по просьбе родителей). Для регистрации ребёнка в школу необходимы заявление, справка о виде на жительство, медицинские документы, свидетельство о рождении, удостоверение личности одного из родителей, а так же перевод документов на латышский язык. Чтобы записать ребенка в учебное заведение, родителям следует обращаться в соответствующую школу. Информацию об учебных заведениях можно найти на интернет

странице Министерства образования и науки www.izm.gov.lv.

Какую программу обучения выбрать после окончания 9-го класса – среднюю или среднюю профессиональную?

Если вы хотите в будущем продолжить обучение в ВУЗе, то надо выбирать одну из программ, предлагаемых в средней школе. Если вы хотите получить среднее профессиональное образование, то можете это сделать в средних профессиональных учебных заведениях.

Как записаться в среднюю школу?

Следует ознакомиться с правилами приёма в конкретную школу. Подать необходимые документы, в том числе документ об основном образовании и выписку итоговых оценок и оценок за экзамены.

Какие существуют правила поступления для иностранных граждан?

Если в соответствии с международными договорами не установлены другие правила, то иностранные граждане имеют право поступить в латвийские университеты и колледжи при следующих условиях:

- Документ о полном среднем образовании должен соответствовать стандартам, установленным в Латвии.
- Полученные знания должны соответствовать требованиям ВУЗа или колледжа.
- Знание языка обучения.
- Оплата за обучение в соответствии с договором.

Какие документы необходимы абитуриентам, планирующим получить высшее образование в Латвии?

Необходимо удостоверение личности и документ о среднем или среднем профессиональном образовании.

Список действующих в Латвии ВУЗов можно найти здесь: www.aiknc.lv.

Как получить высшее образование в Латвии?

Высшее образование можно получить в колледже или ВУзе.

Колледж – это образовательное учреждение высшей ступени, которое осуществляет образовательные программы первого уровня профессионального высшего образования.

Высшая школа (университет, институт, академия) – это образовательное учреждение высшего уровня, которое осуществляет программы профессионального высшего образования второго уровня и академического высшего образования.

Каковы правила приёма в высшие учебные заведения Латвии?

Поступить в высшие учебные заведения Латвии может каждый, у кого есть свидетельство о получении среднего полного образования. Однако сами ВУЗы определяют требования приема, в зависимости от количества поданных заявлений.

Выплачиваются ли стипендии иностранным студентам?

Стипендии иностранным студентам выплачиваются на основании двухстороннего межгосударственного договора и нормативных документов Государственного агентства развития образования. Стипендии иностранным студентам предусматривают оплату аренды жилья, покупку учебных материалов и расходов на проживание. Граждане третьих стран о получении стипендий могут интересоваться в различных частных благотворительных организациях, частных университетах, а также в Государственном агентстве развития образования.

The material has been created to aid third-country nationals clear up topical issues about the possibilities to acquire education in Latvia.

In case the person has a valid residence permit he/she can acquire basic education, secondary education and higher education, while a juvenile who cannot legally reside in Latvia can obtain basic education during the time period set for voluntary emigration, or a time period for which the expulsion is delayed, and also during his detention.

What is the structure of the system of education in Latvia?

There are four levels of education:

- 1) pre-school education (1.5–6 (7) years of age, obligatory preparation of 5–6 year-olds for school, studies in Latvian, Russian, Polish, Ukrainian, French, English and also bilingually);
- 2) basic education (traditionally from the age of 7 to 16; grades 1–9; studies in Latvian and eight minority languages: Russian, Polish, Hebrew, Ukrainian, Estonian, Lithuanian, Romani, and Belarusian);
- 3) secondary education:
 - a) general secondary education (approximately from the age of 16 to 19; grades 10–12; studies in Latvian and eight above-mentioned minority languages, 40% in minority language, 60% in Latvian language,
 - b) vocational secondary education programme (approximately from the age of 16 to 20; study years 1–4, studies in Latvian);
- 4) higher education (studies in Latvian (also, English and Russian possible)).

Pre-school and basic education are compulsory in Latvia, as well as acquisition of the Latvian language.

Does it cost to acquire education in Latvia?

In state kindergartens and schools education can be obtained free of charge. In private kindergartens and schools one must pay for studies. In state higher education institutions the studies are to be paid, but in private universities it is possible to apply for budget places at the university or consider studying for pay.

What to do in case education has been acquired in another country before studies in Latvia?

The school evaluates child's competence to make a decision in which form the child should be enrolled. In order that the child can successfully join the study process, the school can prescribe individual consultations.

The Centre of Academic Information (AIC, www.aic.lv) performs the expert-examination of education documents issued abroad. If necessary, AIC staff members can demand also legalisation and translation of the documents. The expenses associated with the expert-examination of an academic degree or an education document obtained abroad are covered by the holder of the education document.

Is there a definite school uniform prescribed in Latvia?

Students should wear proper, business-like clothing: for boys – trousers, shirts, sweaters; for girls – skirts, dresses, trousers, blouses, sweaters. However, some schools have introduced special school uniforms. In Latvia there are no regulations restricting the wear of specific clothing connected with one's religious or national belonging.

Is religious belonging important for schools?

Person's religious belonging does not affect his/her studies at school.

**What is the system of evaluation
of educational achievement?**

Person's knowledge is assessed in a ten-point system.

10	exceptional
9	excellent
8	very good
7	good
6	almost good
5	satisfactory
4	almost satisfactory
3	weak
2	very weak
1	very very weak

There is also also the estimation of "passed – failed".

In grade 1 students' knowledge is evaluated in a descriptive form while in grades 2–3 gradually the marks (points) are given, or "passed – failed".

Parents can get acquainted with student's educational achievement from school diaries or by contact with the class teacher.

What is the study process like in Latvia's schools?

The studies begin on September 1 and are finished at the end of May. The studies are divided into two terms. Students have autumn holidays (one week, usually at the end of October), Christmas holidays (two weeks), spring holidays (one week, usually during the Easter time), and summer holidays (from June till the end of August).

Studies are from Monday to Friday. There are several lessons every day including various study subjects, the length of a lesson is 40 minutes. There are breaks between the lessons. According to students' age, there are 4–9 lessons a day.

Must third-country nationals take state examinations?

Third-country nationals must take the same examinations as other students of Latvia. In minority schools the graduates of grade 9 can choose the language (Latvian or Russian) of state exams, and also for taking other exams the choice can be made between a minority language or Latvian. For graduates of grade 12 the examination content is in Latvian but they can choose the language (Latvian or Russian) in which they would take the exam.

Are special programmes offered for third-country nationals for acquisition of the Latvian language?

Currently no special programmes are offered for Latvian language acquisition, but there are teacher assistants in the schools who help to solve various issues. In higher education institutions a Latvian language course is offered to students from abroad as a compulsory or optional subject.

How can a child be registered in a pre-school educational establishment, or a kindergarten?

Information about kindergartens is available at the homepage of the Ministry of Education and Science, www.izm.gov.lv, as well as at the homepage of the respective local government; the procedure of registration may differ.

How can a child be registered in the primary school?

In Latvia children should start attending school at the age of seven (or possibly earlier).

A child can be registered for grade 1 when he has reached the age of five. In order to register a child in a concrete school, an application is necessary, the residence permit and child's birth certificate should be produced, as well as a personal document of one of the parents, and the health certificate; translation of the documents into Latvian is required.

Is it possible, after obtaining basic education, to choose general secondary or vocational secondary education?

If the person intends to study in a university, he should choose any of general secondary education programmes but in case he wishes to master a profession, he should choose vocational education.

How can one register for acquisition of the secondary education?

The person should get acquainted with the terms and requirements of enrolment of the respective school. The documents required by the chosen school should be submitted including the certificate of basic education and the list of grades at the end of the year, and of the exams.

What are the study provisions for foreigners?

Unless the international agreements provide for a different procedure, foreigners can be enrolled in Latvia's universities and colleges taking into consideration the following provisions:

- certificates of secondary education should correspond to Latvia's standards;
- persons' knowledge should correspond to the requirements for enrolment of the respective university or college;
- the person should have sufficiently good skills in the languages of studies;
- foreigners pay the tuition fee to the university or college in correspondence with the signed study agreement.

What documents are required in case a person intends to study in any of Latvia's higher education institutions?

Personal documents are required and the certificate of general secondary education, or the diploma of vocational secondary education.

Where the higher education can be acquired?

The higher education can be acquired in colleges and higher education institutions. A college implements first-level professional higher education programmes; a higher education institution (a university, academy, institute) implements second-level professional higher education and academic higher education programmes.

What is the procedure of enrolment for studies in a higher education institution?

Enrolment for studies is organised in the course of competition, basing on the results of the centralised exams. The higher education institution can set additional requirements in respect of special previous education, special suitability and preparedness (for example, in art, music, sports).

Do foreign students receive scholarships?

The state grants the scholarship in case the international agreement provides so. The scholarship can include also covering of the living expenses. Third-country nationals can check about scholarships also in various private charitable foundations, a private higher education institution and the State Education Development Agency.

Materiālu sagatavojuusi
Latviešu valodas aģentūra
2012